

МЕТОД УСНОЇ ІСТОРІЇ В ГУМАНІТАРИСТИЦІ

Телуха С.С.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Усна історія була частиною людської історії з тих пір, як люди могли говорити. Люди передавали свої історії та культуру з уст в уста, декламували вірші, розповідали легенди та перекази народу, поколіннями молоді члени суспільства вивчали розповіді від старших.

Останніми роками усна історія набуває все більшої популярності, а її методологія, використовується доволі широко в гуманітаристиці. Дослідження суб'єктивного досвіду окремої людини є унікальним способом репрезентації минулого, пригортаючи увагу до індивідуальних спогадів людей та створення реальної картини минулого. Метод усної історії, за думкою багатьох дослідників, вважається мультиперспективним адже записані на технічний носій інтерв'ю, є неповторними та унікальними по своїй природі. Цей доволі новий метод в вітчизняних дослідженнях, стрімко здобуває популярність та поширення, про що можуть свідчити чисельні усноісторичні проекти в Україні та світі.

Вивчення індивідуального досвіду людини сьогодні є важливою складовою гуманітаристики і вважається перспективним її напрямком. Події Голодомору, загальний наратив Другої світової війни, Голокост, Аварія на ЧАЕС, сучасна війна Росії проти України, всі ці теми є у фокусі усних істориків. Свідчення очевидців та інтерпретація спогадів і суджень звичайної людини, її біографії, пережитого досвіду, показують багатогранність та різницю повсякденності воєнних днів, наповнюють історію різними сюжетними лініями, дають мультиперспективу, яку неможливо уніфікувати чи піддати однобокості. Усноісторичні свідчення є неповторними за своєю природою, а їх унікальність виходить з унікальності, яка присутня кожній людині та її світорозуміння.

Згідно з визначенням Асоціації усної історії США, усна історія - ділянка дослідження та метод збору, збереження, інтерпретації голосів та спогадів людей, груп та учасників подій минулого». Вивчення методології та застосування методу є не лише окремим методом дослідженні науковців істориків, соціологів, антропологів, метод та усні джерела будуть корисним під час написання наукових робіт, що значно розширить джерельну базу дослідження, нададуть темам різнобічної перспективи, показавши історію тієї чи іншої тематики через призму особистих спогадів людини, суб'єктивних суджень та переживань. Усні джерела опубліковані на різних інтернет ресурсах, платформах та архівах, сьогодні перебувають в доступності до тих, хто цікавиться певною тематикою в освітніх та академічних цілях. Усні джерела відкривають для дослідників перспективу пошуку необхідних джерел, інколи вони доповнюють знання з певної тематики, інколи є провідними джерелами, бо не існує будь-яких інших. Сьогодні усна історія довела свою значимість та повагу, існуючи на рівні з іншими методами дослідженнями.